

Rettigheter og plikter

Kollektiv beskyttelse

Du har disse rettighetene når du søker om beskyttelse

- Du kan gi noen andre lov til å handle på dine vegne hvis du gir dem det vi kaller en fullmakt. Du kan også få hjelp til å finne en advokat hvis du ønsker det. Du må betale for advokaten selv frem til du har fått svar på søknaden din.
- Hvis du ønsker det, kan du få hjelp til å kontakte UNHCR (FNs høykommissær for flyktninger,) og norske ikke-statlige organisasjoner som hjelper asylsøkere.
- Hvis du har blitt utsatt for, eller frykter å bli utsatt for, vold eller overgrep i Norge, kan du få hjelp.
- Du kan også få hjelp hvis du er utsatt for tvangsekteskap, kjønnslemlestelse eller menneskehandel, ved at noen utnytter deg i prostitusjon, arbeid eller tjenester.
- Du kan si fra til ansatte i politiet, Utlendingsdirektoratet, asylmottaket eller hjelpeorganisasjoner for å få hjelp.

Du har disse pliktene når du søker om beskyttelse

- Du må gi sanne opplysninger til norske utlendingsmyndigheter.
- Du må gi norske utlendingsmyndigheter alle opplysninger som kan ha betydning for søknaden din. Det betyr at du må gjøre ditt beste for å skaffe de opplysningene myndighetene ber om.
- Alle opplysninger du har om identiteten din, enten på papir eller lagret elektronisk, må du vise til politiet.
- Har du pass eller andre reisedokumenter, må du levere dem til politiet.
- Du må ta en tuberkuloseundersøkelse.
- Du må avgi fingeravtrykk. Vi tar fingeravtrykk av deg for å avklare identiteten din. Fingeravtrykkene blir lagret i en norsk database som heter utlendingsregisteret.

Politiet kan undersøke deg og eiendelene dine

- Politiet kan undersøke deg og eiendelene dine for å avklare identiteten din og for å få tak i opplysninger av betydning for søknaden din om beskyttelse.
- Politiet kan også beslaglegge reisedokumenter, billetter, telefon, og annet materiale.
- Undersøkelsen av deg omfatter en ytre undersøkelse av kroppen din, klærne og bagasjen din.
- Undersøkelse av elektroniske lagringsenheter omfatter en gjennomgang av for eksempel mobiltelefon, minnepenn eller fotoapparat. Politiet kan se på innholdet i disse enhetene, og de kan ta en kopi av innholdet.
- Senere, når du skal snakke med politiet, spør vi om du samtykker til disse undersøkelsene. Hvis du ikke samtykker, vil politiet vurdere om undersøkelsen skal gjennomføres likevel.
- Politiet sier fra hvis de ønsker å beholde noen gjenstander for en periode, eller om du vil få dem igjen i løpet samme dag.

Du kan bli straffet og utvist hvis du bryter pliktene dine

- Søknaden din kan bli avslått dersom du gir uriktige opplysninger, eller holder tilbake opplysninger som har betydning for saken din.
- UDI kan selv undersøke om du ga riktige opplysninger i saken din etter at du får en oppholdstillatelse. Det kan for eksempel være opplysninger om bosted, statsborgerskap eller familierelasjoner.
- Du kan bli straffet hvis du gir uriktige eller villedende opplysninger (lyver) om identiteten din med vilje, eller ikke gjør ditt beste for å avklare identiteten din.
- Du kan bli straffet hvis du gir uriktig forklaring om hvorfor du søker om beskyttelse.
- Du kan også bli utvist og få et forbud mot å reise inn igjen i Norge, og landene som deltar i Schengen-samarbeidet.

Norske utlendingsmyndigheter kan utveksle opplysninger om deg med andre myndigheter

- Vi kan utveksle opplysninger om deg med humanitære organisasjoner (som for eksempel UNHCR og Amnesty International)
- Vi kan utveksle opplysninger om deg med myndighetene i andre land
- Vi kan utveksle opplysninger om deg med andre norske offentlige myndigheter
- Vi kan hente inn opplysninger fra offentlig tilgjengelige kilder, slik som nettsider og sosiale medier.
- I noen tilfeller kan vi hente inn opplysninger fra hjemlandet ditt, men bare når det er åpenbart at dette ikke vil komme i konflikt med ditt behov for beskyttelse. Vi forteller aldri hjemlandet ditt at du har søkt om beskyttelse.

Dette skjer med informasjonen du gir

- Svarene dine blir en del av din søknad om beskyttelse, og blir lagret i utlendingssaken din.
- Vi bruker svarene dine til å avklare din identitet, behandle søknaden din, og forberede integrering eller retur.
- Opplysningene fra din søknad om beskyttelse kan vi også bruke i senere utlendingssaker.
- Vi behandler opplysningene om deg etter regler som er bestemt i norske lover.
- Opplysningene blir lagret i et eget datasystem som bare autoriserte personer har tilgang til.
- Det er bare de som har noe med saken din å gjøre som skal se opplysningene dine. De kan ikke gi opplysningene dine til andre med mindre du gir oss lov til det, eller hvis norsk lov tillater det.
- Du kan senere be norske utlendingsmyndigheter om å få se opplysningene som er registrert om deg, og du kan be om at opplysninger blir rettet hvis noe er feil.
- Vi bruker e-postadressen og telefonnummeret du gir oss til å kontakte deg, og til å sende deg oppdateringer om saken din.
- Dersom du bytter telefonnummer eller e-postadresse, må du kontakte oss og gi oss beskjed, slik at vi fortsatt kan kontakte deg.

- Hvis du ikke vil at vi skal sende deg oppdateringer på e-post eller SMS, må du kontakte noen av dem som jobber her, eller ringe UDI på telefon 23 35 16 00.
- Vi kan også bruke kontaktinformasjonen din til å sende deg brukerundersøkelser. Det er frivillig å svare på disse.

Om gruppevurdering og individuell vurdering

- Din søknad kan enten behandles etter en gruppevurdering (kollektiv beskyttelse), eller en individuell vurdering (vanlig asylprosedyre).
- Det er utlendingsmyndighetene som bestemmer hvilke søknader som skal inngå i gruppevurderingen og hvilke som skal vurderes individuelt. Du kan ikke velge dette selv.
- Hvis din sak skal vurderes individuelt, skal du ha en samtale med politiet i løpet av noen dager. Politiet vil informere deg om hva som er grunnen til at saken din skal behandles individuelt.

Saksgang hvis UDI gjør en gruppevurdering

- Vi behandler søknaden din på en forenklet måte. De fleste behøver ikke å snakke med politiet eller UDI om saken sin etter at søknaden er levert. Du får beskjed dersom du likevel skal ha en samtale.
- Norske myndigheter vurderer ikke behovet ditt for beskyttelse individuelt, men gir ukrainere som flykter fra krigen i Ukraina og deres familiemedlemmer beskyttelse som en gruppe.
- Du får ikke flyktningstatus og reisebevis for flyktninger.
- Ordningen med kollektiv beskyttelse kan bortfalle hvis Ukraina blir trygt igjen. Da kan du be om at søknaden din behandles individuelt.

Noen søknader om kollektiv beskyttelse blir behandlet automatisk

- Automatisk behandling betyr at vi avgjør søknaden uten at en saksbehandler i UDI vurderer opplysningene i saken.
- Det er kun søknader som blir innvilget som behandles automatisk.
- Det står i vedtaket ditt om søknaden din er behandlet automatisk.

Saksgang hvis UDI gjør en individuell vurdering

- Politiet vil sjekke om fingeravtrykkene dine har blitt registrert i andre land i Europa.
 - Fingeravtrykkene dine blir lagret i databasen Eurodac, sammen med opplysninger om kjønn, registreringsnummer, hvilket land som har registrert opplysningene dine, og når og hvor du søkte om beskyttelse.
- Da skal du ha en individuell samtale med politiet eller UDI for å forklare hvorfor du søker om beskyttelse.
- Du skal motta veiledning fra en uavhengig organisasjon om hva det betyr å søke om beskyttelse.
- Politiet beholder passet eller reisedokumentet ditt mens saken er under behandling.

Hvis du ikke ønsker at søknaden din skal bli individuelt behandlet

- Hvis du ikke vil at søknaden din skal vurderes individuelt må du si i fra til politiet at du vil trekke søknaden din.
- Hvis du trekker søknaden din, har du ikke lenger lov til å oppholde deg i Norge og må reise ut av landet.
- Hvis du ikke reiser ut av landet etter du har trukket søknaden, kan det føre til utvisning fra EU og Schengen-området